

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Івасюк І.Д.

Реформування системи освіти України, впровадження нових форм, методів та технологій навчання неможливо уявити без активного використання інноваційних і інформаційних технологій. Перш за все, зрозуміло, це інновації в питаннях організації навчально-виховного процесу і в роботі з педагогічними кадрами. У системі освіти інноваційна робота тісно пов'язана з інформаційними і комунікаційними технологіями. Їх упровадження дозволяє ефективно реалізувати найновіші підходи до вказаних процесів.

На першому плані у впровадженні інформаційних технологій стоїть матеріально-технічне забезпечення навчальних закладів.

На сьогодні у загальноосвітніх навчальних закладах I–III ступенів Вінницької області функціонує 1037 комп'ютерних комплексів (НКК), з них 522 — отримані за кошти державного бюджету. Загальноосвітні навчальні заклади III ст. на 100% забезпечені НКК.

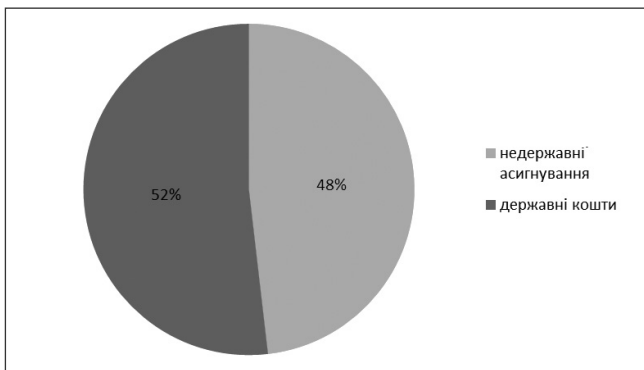

Рис. 1. Співвідношення кількості НКК у школах області, встановлених за різними видами фінансування

На початок 2011–2012 навчального року співвідношення кількості учнів навчальних закладів і персональних комп'ютерів, встановлених у цих установах, складає 21 учень на 1 персональний комп'ютер (у 2009 р. цей показник становив 38 учнів на 1 ПК).

Водночас значно покращилась ситуація із забезпечення персональними комп'ютерами в сільських школах, була проведена ґрунтовна робота з підключення навчальних закладів до мережі Інтернет.

За кошти державного бюджету протягом 2006–2010 років було придбано і введено в експлуатацію 467 навчальних комп'ютерних комплексів (НКК) на загальну суму 22,368 млн.грн.:

- 2006 р. — 135 НКК на суму 6,058 млн. грн.
- 2007 р. — 171 НКК на суму 8,646 млн. грн.
- 2008 р. — 161 НКК на суму 7,664 млн. грн.

Вирішується питання з ліцензійними навчальними програмами, протягом 3-х останніх років за кошти державного бюджету закуплено понад 5000 компакт-дисків на суму понад 30,0 тис. грн за кошти державного бюджету.

Обласна «Програма розвитку інформаційних, телекомунікаційних та інноваційних технологій»

впродовж 2006–2010 років дозволила додатково придбати 11 НКК і 36 мультимедійних комплектів на загальну суму понад 1,2 млн. грн.

Процес інформатизації і комп'ютеризації, розробку власних інноваційних продуктів навчальними закладами стимулює програма виділення Грантів Вінницької обласної Ради й облдержадміністрації, започаткована у 2006 році. Програма передбачає надання грантів дошкільним, загальноосвітнім, позашкільним, вищим та професійно-технічним навчальним закладам, які розробляють і впроваджують на своїй базі інноваційні проекти. Щорічно учасники, які стають переможцями, отримують від 10 до 50 тис. грн., які направляються на реалізацію інноваційних проектів у навчальних закладах з інформаційних і комунікаційних технологій.

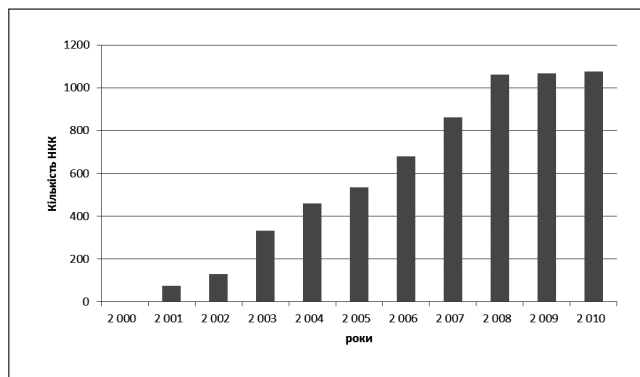

Рис. 2. Динаміка наповнення навчальних закладів НКК

Протягом 2006–2010 років 70 закладів освіти вибороли Гранти обласної Ради й обласної державної адміністрації на суму 1 млн. 820 тис. грн.

- 2006 р. — 7 закладів (виділено 260 тис. грн.)
- 2007 р. — 10 закладів (виділено 300 тис. грн.)
- 2008 р. — 15 закладів (виділено 400 тис. грн.)
- 2009 р. — 21 заклад (виділено 430 тис. грн.)
- 2010 р. — 17 закладів (виділено 430 тис. грн.)

2011 рік не став винятком. Серед 34 претендентів було обрано 21 навчальний заклад, які отримають 440 тис. грн. з обласного бюджету.

Зрозуміло, що наявність техніки у навчальних закладах не гарантує збільшення рівня інформатизації навчального процесу. Основою впровадження інформаційних і комунікаційних технологій є відповідні знання і вміння використовувати ці технології керівним і педагогічним персоналом. На виконання Державної цільової програми впровадження у навчально-виховний процес загальноосвітніх навчальних закладів інформаційно-комунікаційних технологій «Сто відсотків» на період до 2015 року в області прийнято «Обласну Про-

Динаміка комп'ютеризації і підключення до Інтернету навчальних закладів області

Роки	Забезпечення НКК до потреби, %			Кількість учнів на 1 ПК			Підключення до Інтернету, %		
	Всього	Місто	Село	Всього	Місто	Село	Всього	Місто	Село
2008	94,6	100	81,3	38	20	16	58	100	28
2009	94,8	100	81,6	38	20	16	70	100	45
2010	95	100	82	21	16	12	85	100	59

Таблиця 2

Динаміка встановлення НКК і мультимедійних комплексів у загальноосвітніх навчальних закладах у 2000–2010 р.р. за кошти державного, обласного бюджетів та інших надходжень

Рік	Державні кошти	За кошти обласного бюджету		Інші кошти в т.ч. місцеві бюджети та спонсорські
		НКК	Мультимедійні комплекси	
2000	3			
2001	4	66		
2002		9		46
2003	103	31		71
2004	66	26		34
2005	40	6		31
2006	135	4	4	
2007	171	2 (для СЮТ)	10	
2008	161	2 (для позашк. закл.)	8	27 (за кошти Світового банку)
2009	0	3	3	
2010	0	0	11	
Всього	683	145 (149 з СЮН та позашк.)	36	209

граму розвитку інформаційних, телекомунікаційних та інноваційних технологій в закладах освіти Вінницької області до 2015 року». Програма передбачає навчання педагогів і встановлення навчальних комп'ютерних комплексів у загальноосвітніх навчальних закладах області з підключенням їх до мережі Інтернет, що сприятиме ефективному їх використанню в навчальному процесі і в позаурочний час.

Педагоги області активно займаються підвищенням власної ІКТ-компетентності у різних формах. Цьому сприяє і робота обласного інституту післядипломної освіти педагогічних працівників, і робота учителів інформатики на рівні навчальних закладів.

Навчальний процес в області забезпечує понад 700 учителів інформатики, з яких 47 є вчителями-методистами і старшими вчителями, 166 є вчителями вищої кваліфікаційної категорії. За 2008–2010 роки курси підвищення кваліфікації пройшли 222 вчителі інформатики.

Для педагогів навчальних закладів області регулярно проводяться тренінги за програмами корпорації INTEL «Навчання для майбутнього» і корпорації Microsoft «Партнерство в освіті». Усього за проектом INTEL навчено 2939 педагогів області, за проектом Microsoft — 237 методистів інституту ПОПП і районних (міських) методичних кабінетів.

Організовано проведення курсів «Інформаційно-комунікаційні технології навчання фізики та астро-

номії», математики, української мови і літератури, світової літератури.

Під час проведення курсових і семінарських заходів у слухачів курсів формуються професійні компетенції щодо ефективного застосування ІКТ у педагогічній і адміністративній діяльності в умовах роботи в інформаційно-освітньому середовищі (ІОС). Педагогічні працівники залучаються до роботи зі створення навчальних матеріалів у системах ІОС «Готуємося до уроків» і «Перевірка знань».

З 2007 року в інституті проводяться курси підвищення кваліфікації за дистанційною формою навчання з поділом на 3 етапи — настановча сесія, дистанційний етап та залікова сесія. У 2009 році було встановлено платформу дистанційного навчання E-front, яка дозволила підвищити ефективність проведення курсів підвищення кваліфікації за очно-дистанційною формою. За цей час було проведено курси підвищення кваліфікації для 135 учителів інформатики, 54 — фізики, 58 — математики, 56 директорів і заступників, 78 учителів трудового навчання, 62 шкільних бібліотекарів, 33 методистів районних (міських) методкабінетів.

На сьогодні серед джерел навчальної інформації на перше місце виходять сервіси і ресурси мережі Інтернет, тому особлива увага приділяється підключенню навчальних закладів до цієї мережі. Усі школи, які мають сучасні комп'ютерні класи, можуть виходити в Інтернет. У районах і містах вирішується-

ся питання централізованого фінансування шкіл для підключення до Інтернету.

Усі районні (міські) відділи освіти мають свою електронну скриньку і зв'язок з управлінням освіти і науки облдержадміністрації через мережу Інтернет.

З метою модернізації освіти в області здійснюються активні пошуки нової інноваційної парадигми. З 2007 р. на базі фізико-математичної гімназії №17 м. Вінниці функціонує творча лабораторія з розробки і впровадження інформаційних технологій з використанням дистанційних методів навчання через мережу Інтернет. Для забезпечення її роботи залучено понад 1,2 млн. грн. з обласного і міського бюджетів.

Працівниками лабораторії створено і введено в дію:

- контент-систему «Готуємося до уроків»;
- систему проведення інтелектуальних змагань школярів;
- систему дистанційної підтримки життєдіяльності навчального закладу;
- систему тестування та підготовки до ЗНО;
- навчальні курси для дистанційної підтримки традиційних форм навчання, організації самостійної роботи учнів;
- систему електронного документообігу;
- електронний журнал, розклад уроків та ін.

У 2010 році обласним інститутом післядипломної освіти педагогічних працівників організовано роботу з інтеграції всіх закладів загальної середньої освіти області до освітнього Інтернет-порталу www.edu.vn.ua.

Проводиться робота з підключення інституту післядипломної освіти, органів управління освітою об-

Рис. 3. Інтернет-портал www.edu.vn.ua

Рис. 4. Сайт Управління освіти і науки Вінницької облдержадміністрації <http://vin-osvita.gov.ua>

ласті, районних та міських методкабінетів до системи електронного документообігу на регіональному рівні в ланках «Управління освіти і науки ОДА — відділи й управління освіти райдержадміністрацій (міських рад)», «Відділи та управління освіти райдержадміністрацій (міських рад) — заклади загальної середньої освіти району (міста)».

На виконання наказу МОН України від 29.12.2009 №1231 «Про впровадження науково-педагогічного проекту «Дистанційне навчання учнів» в області здійснюється реалізація науково-педагогічного проекту «Дистанційне навчання учнів», у якому задіяні 5 закладів.

Суттєвим у впровадженні інформаційно-комунікаційних технологій у навчально-виховний процес є достатня кількість якісного і різноманітного програмного забезпечення. У школи безкоштовно надійшло понад 3 тис. компакт-дисків для вивчення навчальних предметів за допомогою комп'ютера і мультимедійних систем. На допомогу директорам шкіл і адміністрації надійшов компакт-диск «Адміністратор». Навчальні диски, з метою апробації, отримали професійно-технічні навчальні заклади і Вінницький державний педагогічний університет.

Отже, враховуючи вище сказане, можна зробити висновок про позитивну динаміку процесу комп'ютеризації й інформатизації системи освіти Вінницької області. Проводиться велика робота з покращення матеріально-технічної бази навчальних закладів і навчання педагогічних працівників у напрямку використання засобів інформаційних і комунікаційних технологій у професійній діяльності.

З метою розбудови інформаційної інфраструктури системи освіти області проводиться робота за проектами організації інформаційно-освітнього середовища, дистанційної системи підтримки навчального процесу, електронного документообігу тощо.